

MASTER THESE
FACULTEIT DER MAATSCHAPPIJ-
EN GEDRAGSWETENSCHAPPEN
SOCIALE PSYCHOLOGIE
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Polyamorie

De Motivatie van Mensen om Meer te Willen dan één Liefdespartner

Emily Bijman

Universiteit van Amsterdam

Supervisor

dr. Alvin H. Westmaas

Universiteit van Amsterdam

Master Sociale Psychologie 2015/2016

Studentnummer: 10154809

Aantal woorden: 6.149

Amsterdam, 11 aug. 16

Abstract

Het is gebleken dat ruim 30% van de Nederlanders gaat scheiden nadat een van de partners is vreemdgegaan (CBS, 2009). Scheidingen leiden tot veel negatieve gevolgen voor alle betrokkenen in de situatie. Ondanks deze gevolgen lijkt het voor mensen lastig om geheel monogaam te blijven. Er zijn evolutionaire theorieën die voorspellen dat monogamiteit niet natuurlijk is en bij dieren vrijwel niet voorkomt (Kleiman, 1977). Daarnaast zijn er antropologische theorieën die stellen dat cultuur en de maatschappij het ontstaan van monogamie verklaren (Barber, 2008). Op basis van deze literatuur wordt in het huidige onderzoek onderzocht in welke mate mensen gemotiveerd zijn tot polyamorie (het hebben van meerdere liefdespartners) en welke factoren ervoor zorgen dat deze motivatie onderdrukt wordt. In totaal hebben 266 deelnemers een vragenlijst over polyamorie ingevuld. Hieruit is gebleken dat mensen die vaker seksuele gedachten hebben over anderen in het algemeen eerder openstaan voor polyamorie. Daarbij zorgt een onafhankelijk gevoel binnen een relatie ook voor meer motivatie tot polyamorie. De consequenties van polyamoreus gedrag zorgen er echter voor dat mensen minder snel geneigd zijn tot polyamorie. Uit deze resultaten blijkt dat een groot deel van de deelnemers gemotiveerd is tot polyamorie. De consequenties houden mensen tegen in polyamoreus gedrag, omdat deze geassocieerd worden met negatieve emoties als verdriet en jaloezie. Door meer besef en openheid te creëren omtrent polyamorie, zouden de negatieve gevolgen die ontstaan na vreemdgaan teruggedrongen kunnen worden.

Inleiding

Uit cijfers van het CBS (2009) blijkt dat 1 op de 3 Nederlanders vreemdgaat. Dit aantal is vastgesteld aan de hand van het aantal huwelijken dat wordt beëindigd nadat een van de partners vreemdging. Volgens het CBS blijken deze cijfers niet erg betrouwbaar en schatten zij het aantal nog hoger in, omdat veel mensen niet geheel eerlijk zullen zijn over hun buitenechtelijke gedrag. In 50 landen wereldwijd is een polygaam huwelijk wettelijk toegestaan (Munro, Kebede, Tarazona-Gomez & Verschoor, 2010). In Nederland waren er in 2009 slechts 1374 mensen die met minimaal twee mannen of vrouwen tegelijk waren getrouwd (CBS, 2009). Recentere cijfers over de huidige toestand met betrekking tot dit soort huwelijken zijn moeilijk vast te stellen. Dit heeft te maken met het feit dat polygamie in Nederland bij de wet verboden is. De mensen met een polygame huwelijksstatus zijn vrijwel in alle gevallen in het buitenland gehuwd (Munro et al., 2010).

Het hoge aantal mensen dat vreemdgaat kan leiden tot verschillende problematische gevolgen. In het ergste geval leidt het gedrag tot een scheiding en hierdoor zal niet alleen de partner die bedrogen wordt veel negatieve gevoelens ervaren, maar ook eventuele kinderen en andere betrokkenen zoals familie en vrienden (Uunk, 1999). Veel mensen leiden aan depressieve gevoelens na een scheiding (Bracke, 1998). Bovendien kan een scheiding gepaard gaan met negatieve economische en sociale gevolgen waarbij gescheiden vrouwen er veelal in inkomen op achteruit gaan (CBS, 2009). Daarbij verliezen mensen na een scheiding ook een belangrijk deel van hun sociale contacten (Van Groenou, 1991, in Uunk, 1999).

In de huidige literatuur worden monogamie en polygamie verklaard vanuit evolutionair en antropologisch perspectief, maar nog niet vanuit psychologisch perspectief. Het is daarom interessant om naar de wensen en neigingen van mensen op individueel niveau te kijken als het gaat om relaties en de neiging om vreemd te gaan. Als duidelijker wordt wat mensen motiveert en welke wensen zij hebben in de liefde, zou het gedrag later beter

gecontroleerd kunnen worden. Hier wordt met name het gedrag in de negatieve zin bedoeld, waarbij mensen schade veroorzaken en ondervinden als gevolg van vreemdgaan. Bovendien zijn er weinig mensen bekend met polyamorie en lijkt vreemdgaan de enige optie om buiten de monogame relatie andere verlangens te bevredigen. Een alternatief zoals een vrijere liefdesrelatie zou de negatieve gevolgen van vreemdgaan kunnen ondervangen.

Zoals eerder is besproken, is polygamie bij de wet verboden in Nederland.

Polyamorie, de term die gehanteerd zal worden in deze these, is een relationele vorm die lijkt op polygamie, maar wel is toegestaan. Bovendien is er nog weinig onderzoek gedaan naar polyamorie in tegenstelling tot polygamie en om die reden zijn weinig mensen bekend met deze relationele vorm. Polyamorie is een begrip dat op veel fora wordt gebruikt waarbij mensen openstaan voor het hebben van meer dan één partner. In eerder onderzoek van Haritaworn, Lin, en Klesse (2006) wordt polyamorie gedefinieerd als een relationele vorm waarbij het mogelijk is om intieme, seksuele en langdurige relaties te hebben met meerdere partners op hetzelfde moment. Het komt regelmatig voor dat polyamoreuze mensen relaties hebben met zowel mannen als vrouwen (Haritaworn & Klesse, 2006). Polyamorie bevat daarnaast bijna alle relationele vormen buiten een monogame relatie om. Als laatste zijn alle betrokkenen in een polyamoreuze relatie op de hoogte van alle contacten, dus in dat opzicht is er geen sprake van vreemdgaan. Er is pas sprake van polygamie als een persoon met twee of meer personen is getrouwd.

Nu besproken is waar polyamorie voor staat en de gevolgen van vreemdgaan zijn aangehaald, is het van belang om te kijken naar de motivatie achter het gedrag. Hierbij wordt er toegespitst op de motivatie om een monogame relatie te behouden en de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan. Motivatie komt voort uit bepaalde behoeftes en verlangens (Maslow, 1943) en uiteindelijk kan dit leiden tot bepaald gedrag. Uit eerder onderzoek van Kelly, Zyzanski en Alemagno (1991) blijkt dat motivatie de

belangrijkste interveniërende factor is als het gaat om verandering van gedrag. Motivatie zou daarom een belangrijke rol kunnen spelen als het gaat om verandering van het gedrag met betrekking tot vreemdgaan. Mensen die vreemdgaan zullen zich in eerste instantie niet bezig houden met de negatieve gevolgen, omdat zij zich richten op de positieve korte termijn gevolgen zoals genot en plezier (Drigotas & Barta, 2001). Naast het voorkomen van vreemdgaan, zouden er alternatieve opties overwogen kunnen worden die wellicht minder negatieve gevolgen hebben dan vreemdgaan. Een polyamoreuze relatie zou hiervan een alternatief kunnen zijn. Dat vreemdgaan niet gelijk staat aan polyamorie is hier een belangrijk gegeven. Waar vreemdgaan veelal negatieve gevolgen met zich meebrengt in een monogame setting, kan een polyamoreuze relatie juist voor meer openheid zorgen en toch in de (seksuele) behoeften voorzien voor beide partners (Wosick-Correa, 2010).

Dat een polyamoreuze relatie goed kan werken kan in eerste instantie verklaard worden op basis van een evolutionair perspectief. Meerdere onderzoeken bij dieren hebben uitgewezen dat pure monogamie in de natuur vrijwel niet voorkomt (Kleiman, 1977, Ophir, Phelps, Sorin, & Wolff, 2008, Díaz-Muñoz, & Bales, 2016). Kleiman (1977) legt het begrip van monogamie uit in termen van het dierenrijk als het hebben van één levensgezel (*mate*). Monogamie in het dierenrijk correleert met een laag reproductie niveau en een lange duur van het grootbrengen van de kinderen (Eisenberg, 1966, in Kleiman, 1977). Het lijkt dus onvoordelig voor de evolutie van de soort om een monogame relatie te hebben (Orians, 1969, in Kleiman, 1977). Uit beide argumenten blijkt dat de man niet noodzakelijk is in het opvoeden van het nageslacht bij één partner. In het onderzoek van Dobson, Way en Baudoin (2010) wordt een onderscheid gemaakt in sociale monogamie en genetische monogamie. Er wordt vrijwel meteen al gezegd dat er nauwelijks bewijs is voor de genetische vorm van monogamie, waarin monogamie in de genen zou zijn vastgelegd. Onder sociale monogamie wordt verstaan dat een mannetje en een vrouwtje in dichte nabijheid van elkaar leven, samen

zorgen voor het nageslacht en hun territorium gezamenlijk bewaren. Onder zoogdieren schijnt 5% tot 15% te vallen onder een vorm van sociale monogamie. Over het algemeen lijkt het zo te zijn dat sociale monogamie niet betekent dat de mannetjes geen seksuele contacten hebben met andere vrouwtjes (Dobson, Way & Baudoin, 2010). In het dierenrijk lijkt er dus vrijwel geen sprake van monogamie zoals wij mensen die kennen. De theorie verklaart waarom mensen van nature ook de neiging zouden hebben om relaties of seksuele contacten aan te gaan met anderen dan de eigen partner. Er zou echter een andere verklaring moeten zijn voor het feit dat mensen over het algemeen monogame relaties prefereren.

Op het gebied van antropologie zijn er verschillende verklaringen voor het feit dat het overgrote deel van de mensen monogame relaties aangaan. Bovendien worden er vanuit antropologisch oogpunt in eerste instantie ook redenen gegeven voor het feit dat mensen polyamoreuze relaties zijn aangegaan. In het onderzoek van Barber (2008) wordt in eerste instantie besproken dat vrouwen in een polyamoreuze relatie met één man en meerdere vrouwen de opvoeding van de kinderen en de taken binnen het huishouden kunnen verdelen. Daarbij komt dat een hoge sterfte van het aantal mannen tijdens oorlogvoering een belangrijke voorspeller is in de toename van polyamorie (Barber, 2008). Het is aannemelijk dat er veel mannen sterven tijdens de strijd en de vrouwen alleen achterblijven. De vrouw zal toch in haar (financiële) behoeften moeten worden voorzien en zal wellicht een relatie aangaan met een man die reeds een of meerdere vrouwen heeft. Voor mannen komt het evolutionaire aspect weer terug als het gaat om het hebben van een polyamoreuze relatie. Er wordt gesteld dat polyamorie voortkomt uit het 'verzorgen' van zoveel mogelijk nageslacht (Barber, 2008). Hoewel polyamorie van oudsher voorkomt uit verschillende argumenten zoals de taakverdeling binnen het huishouden en oorlogsvoering, zijn deze redenen in de huidige maatschappij enigszins achterhaald. Er komt in de Westerse wereld vrijwel geen oorlog meer voor en de emancipatie van de vrouw heeft er onder andere voor gezorgd dat de taken binnen

het huishouden gelijk zijn verdeeld tussen mannen en vrouwen (Freedman, 1974). De verklaring voor het feit dat mensen polyamoreuze relaties aangaan lijkt dus wat zwakker vanuit antropologisch oogpunt.

In ander onderzoek van Barber (2008) wordt de term socioseksualiteit gebruikt. Socioseksualiteit is de neiging om seksuele relaties aan te gaan buiten de eigen relatie om. De mate van socioseksualiteit bij een persoon wordt bepaald door zowel genetische als cultureel sociale invloeden (Simpson & Gangestad, 1991). Mensen met een hoge sociosexualiteit hebben meer de neiging om in buitenechtelijke activiteiten terecht te raken en wellicht is een polyamoreuze relatie voor deze mensen bevredigender. Een hoge socioseksualiteit zou betekenen dat mensen behoefte hebben aan meerdere (seksuele) partners en dat sluit volledig aan bij polyamorie. Barber (2008) geeft daarnaast verschillende redenen voor het 'ontstaan' van monogamie vanuit antropologisch perspectief. De belangrijkste oorzaak is een toenemende bevolkingsdichtheid met meer mannen in de populatie. Er is nu voor iedere vrouw een man beschikbaar en de mens past zich daarop aan. Dit betekent een afname van socioseksualiteit en dit werkt monogame relaties in de hand (Barber, 2008). Er bestaat ook veel onderzoek naar de redenen van mensen om vreemd te gaan. De belangrijkste reden is dat mensen ontevreden zijn over hun huidige relatie of huwelijk (Bell, Turner & Rosen, in Roscoe, Roscoe, Cavanaugh, Kennedy & Adolescenc, 1988). Daarnaast geven mensen aan te willen experimenteren op het gebied van liefde en relaties (Ellis 1969, in Roscoe et al., 1988). Andere redenen die worden aangehaald in het onderzoek van Roscoe et al. (1988) zijn jaloezie, wraak, boosheid, maar ook het versterken van het eigen ego en het zoeken van emotionele tevredenheid. Gebleken is dat er veel verschillende verklaringen zijn voor het feit dat mensen vreemdgaan. Stewart (2012) beschrijft in zijn artikel dat de meerderheid van ons een sterk gevoel ervaart om niet monogaam te zijn. Daarbij ervaren mensen hierbij ook een gevoel van immoraliteit, gevaar en onstabiele. Het resultaat van deze concurrerende

gevoelens heeft ervoor gezorgd dat er wetten tegen polygamie zijn opgesteld (veelal in het Westen). Door mensen te straffen die zich niet aan deze wetten houden, wordt ervoor gezorgd dat mensen zich gedwongen conformeren aan een monogame levensstijl.

De huidige individuele motivatie om te kiezen voor een bepaalde relationele vorm blijft echter onbesproken. Er zullen twee belangrijke motivationele theorieën behandeld worden in het kader van liefdesrelaties. Deze theorieën zijn nauw met elkaar verbonden en versterken elkaar in de onderbouwing voor het hebben van een monogame relatie. Rusbult en Agnew (2008) bespreken de theorie 'prosociale motivatie' binnen een relatie. De theorie zou een antwoord moeten geven op de vraag waarom mensen binnen een relatie vaak dingen doen ten koste van henzelf, maar in het voordeel van hun (liefdes) partner. Als voorbeeld zou een partner gevoelens kunnen hebben voor iemand anders, maar omwille van zijn partner blijft hij/zij toch in de relatie. Deze theorie zou voorspellen dat mensen gemotiveerd zijn om vast te houden aan een monogame relatie ten koste van hun gevoelens en intentie om vreemd te gaan. Daarnaast zou prosociale motivatie in een relatie afhangen van de individuele afhankelijkheid van de relatie en de mate waarin een persoon verbondenheid voelt. Rusbult (1983) stelde het *Investment Model of Commitment* op en stelt dat mensen verbondenheid (commitment) ervaren als ze afhankelijk zijn van hun relatie. Rusbult (1983) geeft drie belangrijke redenen voor deze afhankelijkheid. Allereerst zijn mensen tevreden met een relatie als de relatie de belangrijkste behoeften van het individu bevredigt. Dit zijn behoeftes als intimiteit, seksualiteit en vriendschap (Drigotas & Rusbult, 1992). Ten tweede hebben beide partners veel tijd en moeite in de relatie gestoken, maar ook een gemeenschappelijke vriendenkring en huwelijkse beloftes zorgen voor een gevoel van verbondenheid. Ten slotte geloven de partners dat hun alternatieven niet beter zullen zijn; de belangrijkste behoeftes binnen een relatie kunnen niet vervuld worden door een goede vriend of een familielid. Dit laatste punt van het model van Rusbult (1983) besteedt echter geen aandacht aan het hebben van behoeftes of

gevoelens bij iemand anders dan de eigen liefdespartner. Zoals hierboven besproken is het *Investment Model of Commitment* een onderdeel van de bredere theorie van prosociale motivatie. Toch zijn ze hier los van elkaar te zien, omdat ze beiden een ander onderdeel bespreken van het vasthouden aan een monogame relatie.

Beide theorieën voorspellen waarom mensen in monogame relaties blijven en vasthouden aan dit patroon. Toch zijn er in Nederland veel mensen die relaties zijn aangegaan met iemand anders terwijl ze nog getrouwd waren (CBS, 2009). In de huidige theorie op het gebied van relaties en vreemdgaan ontbreken de motivationele constructen als het gaat om polyamorie. In dit onderzoek zal daarom bekeken worden in welke mate mensen gemotiveerd zijn tot polyamorie en welke factoren er voor zorgen dat deze motivatie onderdrukt wordt. Er zijn daarbij drie verschillende hypothesen gevormd:

Hypothese 1: Naar waarschijnlijkheid zullen mensen die aangeven zich vaker (seksueel) aangetrokken te voelen tot een ander, eerder openstaan voor polyamorie.

Hypothese 2: Er wordt verwacht dat de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan, wordt beïnvloed door de (financiële) afhankelijkheid van de partner. Hierbij wordt voorspelt dat naarmate mensen meer afhankelijk zijn van hun partner, ze de neiging tot polyamorie sterker onderdrukken.

Hypothese 3: Er wordt verwacht dat de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan, wordt beïnvloed door de verwachte relationele schade die een partner zal veroorzaken. Op basis van deze verwachting zullen mensen minder snel geneigd zijn tot polyamorie omdat ze de ander en zichzelf geen leed willen aandoen.

Methode

Steekproefkarakteristieken

In het onderzoek is een vragenlijst afgenomen bij mannen en vrouwen tussen 21 en 65 jaar. Dit kunnen mensen zijn met zowel een monogame als polyamoreuze visie of relatie en zowel een heteroseksuele als homoseksuele geaardheid. Mensen in de genoemde leeftijdscategorie hebben (enige) ervaring op het gebied van de liefde, seksualiteit en relaties en dat is belangrijk om vragen te kunnen stellen over monogamie en polyamorie (Wijsen & de Haas, 2012). De duur van de (eerdere) relatie is echter niet van cruciaal belang. In totaal zal een minimum van 70 deelnemers geworven worden die de vragenlijsten invullen. Dit aantal is vastgesteld bij een *medium effect size* ($r = .3$), een standaard betrouwbaarheidsinterval ($\alpha = .05$) en een aanbevolen *power* ($\beta = .8$). Deelnemers die minder dan 80% van de vragen hebben ingevuld zullen niet mee worden genomen in de data analyses. Mensen die religieus zijn, worden uitgesloten om deel te nemen aan het onderzoek. Het geloof zou ervoor kunnen zorgen dat de kijk op het hebben van een relatie ongenueanceerder is dan iemand die niet religieus is. Mensen die nog nooit een relatie hebben gehad, zullen ook niet deel kunnen nemen aan het onderzoek.

Operationalisatie

Om te bepalen op welke manier mensen gemotiveerd zijn om wel, dan wel geen polyamoreuze relatie aan te gaan, is er onderzoek gedaan middels vragenlijsten. Met behulp van de vragenlijsten die Simpson en Gangestad (1991) gebruikten in hun onderzoek naar socioseksualiteit, is er een nieuwe vragenlijst opgesteld (zie bijlage 2). De vragenlijsten zijn online afgenomen en deelname was geheel vrijwillig. Op Facebook was een oproep geplaatst met een link naar de vragenlijsten, maar ook via polyamorie fora zijn deelnemers benaderd. Per e-mail zijn polyamorie forumhouders op de hoogte gesteld van de vragenlijst en daarop hebben zij de vragenlijst gedeeld op de pagina. Nadat er voldoende vragenlijsten zijn

ingevuld, zal er per vraag per deelnemer gescoord worden in welke mate hij/zij de motivatie tot polyamorie bezit. De items worden beoordeeld op een 5-punten Likert schaal, waarbij '1' staat voor helemaal niet en '5' staat voor helemaal wel. Deze scoring zal per vraag verschillen en sommige items zullen eventueel omgescoord worden.

Materiaal

De vragen van Simpson en Gangestad (1991) over sociosexualiteit (bijlage 2) zijn zo aangepast dat polyamorie het begrip sociosexualiteit als het ware vervangt. De begrippen betekenen niet exact hetzelfde, maar er bestaat wel een positieve samenhang tussen beiden (Morrison, Beaulieu, Brockman, & Beaglaioich, 2013). Bovendien is er nog geen vragenlijst beschikbaar die polyamorie meet en komen de vragen over sociosexualiteit het meeste in de buurt bij wat er bekend is over polyamorie. Om een voorbeeld te geven staat er in de bestaande vragenlijst over sociosexualiteit een vraag: 'Ik kan het me voorstellen dat ik me comfortabel zou voelen bij het hebben van seks met verschillende partners'. Deze vraag is letterlijk overgenomen in de vragenlijst over polyamorie, maar er zijn ook vragen uit voort gevloeid als 'Stel je hebt op dit moment een partner, in welke mate voel je je dan toch seksueel aangetrokken tot anderen?'. Zo zijn veel vragen gevormd op basis van de literatuur die bekend is over polyamorie (Haritaworn, Lin, & Klesse, 2006) en de vragenlijst over sociosexualiteit. Naast deze vragen zijn er ook een aantal sociaal demografische vragen toegevoegd. Om te bepalen of de vragen duidelijk en geloofwaardig zijn, is er een pretest uitgevoerd bij twaalf deelnemers. Op basis van betrouwbaarheidsanalyses is bekeken of de vragen significant met elkaar correleerden en behoren tot eenzelfde construct. Hieronder volgen negen constructen die allemaal een onderdeel uitmaken van de motivatie tot polyamorie.

Seksuele gedachten

Gebleken is dat er vier vragen behoren tot het construct seksuele gedachten, $\alpha = .84$. Deze

vragen meten allemaal een vorm van seksuele gedachtes. Mensen die hoog scoren op dit construct denken vaker na over seksueel contact met iemand anders dan hun eigen partner. Een voorbeeld vraag bij dit construct is: 'Hoe vaak denk je na over het hebben van seks met iemand anders dan je eigen (meest recentelijke) partner?'

Onderdrukking

Er zijn vier vragen die vallen onder het construct onderdrukking, $\alpha = .73$. Deze vragen hebben betrekking op de onderdrukking van bepaalde gedachten en gevoelens over anderen vanwege de mogelijke consequenties voor de relatie. Mensen die hoog scoren op dit construct bedwingen seksuele gevoelens en gedachten voor anderen omwille van hun partner. Een voorbeeldvraag bij dit construct is: 'Ik probeer de neiging om intiem te zijn met iemand anders dan mijn eigen partner sterk te onderdrukken'

Behoeft

Drie vragen zijn samengevoegd tot het construct behoefte, $\alpha = .61$. Deze waarde is laag, echter daalt de Cronbach's alpha als een van de drie vragen uit het construct wordt gelaten. Om die reden zullen deze vragen samen de behoefte aan meerdere partners te meten. Mensen die hoog scoren op deze vragen voelen geen behoefte tot het hebben van meerdere partners. Een voorbeeldvraag hierbij is: 'Ik heb geen behoefte aan een andere/extra partner, omdat mijn partner mij alles geeft wat ik nodig heb'. Om verwarring te voorkomen: in de analyse is deze vraag omgepoold, waarbij een hoge score in eerste instantie wordt omgezet naar een lage corresponderende score.

Attitude

Er zijn twee vragen die het construct attitude monogamie versus polyamorie meten, $r = .647$ ($p < .001$). Mensen die hoog scoren op dit construct staan positiever tegenover polyamorie

dan monogamie. Een voorbeeld vraag is: ‘Mensen in een monogame relatie beperken elkaar door te zeggen dat ze alleen elkaar lief mogen hebben’.

Financieel

Twee vragen vallen onder het construct financiële afhankelijkheid, $r = .352$ ($p < .001$). Een correlatie van $r > .3$ wordt hier gezien als voldoende, corresponderend met eerder onderzoek naar polyamorie en socioseksualiteit (Barber, 2008; Morrison et al., 2013). Mensen die hoog scoren op dit construct zijn in sterkere mate afhankelijk van hun partner dan andere deelnemers. Een voorbeeld vraag is: ‘Zonder mijn partner zou het moeilijker zijn mijn gezin/huishouden financieel te onderhouden’

Onafhankelijkheid

Het zesde construct wordt gevormd door vier vragen, $\alpha = .81$. Deze vragen hebben betrekking op de ervaren onafhankelijkheid binnen een relatie en het gevolg daarvan. Mensen die hoog scoren op dit construct voelen zich onafhankelijker binnen hun relatie en veroordelen een vrijere vorm van de relatie minder sterk. Een voorbeeldvraag bij dit construct is: ‘De onafhankelijkheid die ik ervaar binnen mijn relatie zorgt ervoor dat ik interesse heb in anderen’

Afhankelijkheid

Er zijn twee vragen die horen bij het construct verschil in afhankelijkheid, $r = .423$ ($p < .001$). Mensen die hoog scoren op dit construct gaan er vanuit dat of de man of de vrouw de afhankelijke is binnen een relatie. Een voorbeeldvraag hierbij is: ‘Ik denk dat voornamelijk vrouwen de afhankelijke zijn in een relatie’

Consequenties

Het achtste construct wordt gevormd door vier vragen, $\alpha = .82$. Deze vragen gaan over de consequenties van en het geloof in polyamorie. Mensen die in eerste instantie hoog scoren op

dit construct geloven niet dat polyamorie kan werken, onder andere vanwege jaloezie en het leed dat veroorzaakt wordt. De vragen zijn echter omgepoold in de analyse wat betekent dat mensen met een lage score niet openstaan voor polyamorie vanwege de gevolgen. Een voorbeeldvraag bij dit construct is: 'Ik zal geen relatie/affaire met iemand anders aangaan omdat mijn partner dan jaloers wordt'

Monogamie

Als laatste zijn er twee vragen die de attitude ten aanzien van monogamie zouden meten, $r = .962$ ($p < .001$). Deze correlatie is hoog en betekent dat de vragen bijna exact hetzelfde meten. Mensen die hoog scoren op dit construct/deze vraag geloven niet dat monogamie een natuurlijke relatievorm is.

Data-analyse

De meeste vragen zijn beantwoord aan de hand van een 5-punten Likert schaal. Er zal nu per hypothese besproken worden welke toets er wordt gebruikt om de data te kunnen analyseren.

Hypothese 1: Naar waarschijnlijkheid zullen mensen die aangeven zich vaker (seksueel) aangetrokken te voelen tot een ander, eerder openstaan voor polyamorie. Allereerst is gebleken dat de seksuele aantrekkingskracht zoals hierboven in de hypothese beschreven getoetst zal worden aan de hand van seksuele gedachtes. Uit de pretest is naar voren gekomen dat de vragen die de intentie tot seksueel gedrag trachten te meten, te direct en bedreigend waren voor de deelnemers. Om die reden worden de vragen met betrekking tot seksuele gedachtes gebruikt als proxy voor de daadwerkelijke intentie tot seksueel gedrag. Op basis van een onafhankelijke t-toets zal gekeken worden of de mate waarin mensen seksuele gedachtes hebben verschilt in de motivatie tot polyamorie. Als blijkt dat hierin een significant verschil wordt gevonden zal er een onafhankelijke t-toets worden uitgevoerd om te bekijken

of mannen van vrouwen verschillen als het gaat om seksuele gedachtes en de motivatie tot polyamorie.

Hypothese 2: Er wordt verwacht dat de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan wordt beïnvloed door de (financiële) afhankelijkheid van de partner. In dit geval wordt een multivariate lineaire regressie toegepast om te bepalen in welke mate afhankelijkheid van de partner de motivatie (onafhankelijke variabele) tot een polyamoreuze relatie beïnvloedt (afhankelijke variabele). Hierbij kan de afhankelijkheid in verschillende andere factoren worden opgedeeld: financiële afhankelijkheid en sociale afhankelijkheid. Er wordt verwacht dat een toename in afhankelijkheid een daling veroorzaakt in de motivatie tot een polyamoreuze relatie. Het is ook mogelijk dat er een interactieeffect optreedt, waarbij financiële en sociale afhankelijkheid samen zorgen voor een afname in de motivatie tot polyamorie. Specifieker wordt verwacht dat de invloed van financiële afhankelijkheid op de behoefte tot polyamorie wordt gemodereerd door de sociale afhankelijkheid.

Hypothese 3: Er wordt verwacht dat de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan wordt beïnvloed door de verwachte relationele schade die een partner zal veroorzaken. Om deze hypothese te testen zal hier gebruik worden gemaakt van een lineaire regressie. Naar waarschijnlijkheid zal een toename in de verwachte relationele schade zorgen voor een afname in de motivatie tot polyamorie.

Resultaten

In totaal hebben er 345 mensen deelgenomen aan het onderzoek en de vragenlijst ingevuld. Uiteindelijk zal de data van 266 deelnemers meegenomen worden in de analyses, omdat er door de overige deelnemers minder dan 80% van de vragen was ingevuld. Van deze deelnemers was 40.6% man en 59.4% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is

31.23 jaar ($SD = 10.16$) met een gemiddelde relatieduur van 8.3 jaar ($SD = 8.15$). In Tabel 1 worden de sociaal demografische gegevens van de deelnemers weergegeven in percentages.

Tabel 1. Sociaal demografische gegevens

Percentage (N = 266)	
Geslacht	
Man	40.6
Vrouw	59.4
Relatiestatus	
Relatie	57.9
Gehuwd	17.3
Vrijgezel	24.8
Opleidingsniveau	
Lagere school	.8
Middelbare school	3.4
MBO	14.7
HBO	50.0
WO	31.2
Geboorteplaats	
Noord-Holland	43.6
Zuid-Holland	13.9
Utrecht	6.8
Flevoland	0
Brabant	8.6
Zeeland	.4
Limburg	2.6
Overijssel	2.6
Gelderland	5.6
Drenthe	2.6
Friesland	.4
Groningen	1.9

Er is ook gekeken naar de onderlinge correlaties tussen de constructen voordat de daadwerkelijke analyses zijn uitgevoerd. Tabel 3 laat zien in welke mate de constructen met elkaar samenhangen en of deze samenhang significant is. Het grootste gedeelte van de constructen hangt significant met elkaar samen. Conform de verwachting hangt de behoefte tot polyamorie positief samen met bijna alle constructen. Later zal bekeken worden in welke mate de constructen de behoefte tot polyamorie voorspellen. Er bestaat, tegen de verwachting in, geen significant verband tussen de behoefte tot polyamorie en financiële afhankelijkheid.

Tabel 3. Correlaties tussen de constructen

	M	SD	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Seksuele gevoelens/intenties	11.86	4.13								
2 Onderdrukking	14.06	3.70	.180**							
3 Behoefte	9.34	2.66	.596**	.348**						
4 Attitude	5.50	2.22	.531**	.275**	.510**					
5 Financieel	3.81	1.76	.174**	-.044	.090	.175**				
6 On - afhankelijkheid	11.03	4.15	.673**	.351**	.615**	.607**	.138*			
7 Afhankelijkheid	7.53	1.56	.303**	.303**	.163**	.004	-.033	.204**		
8 Consequenties	13.12	3.81	.663**	.663**	.589**	.531**	.042	.703**	.293**	
9 Monogamie	108.26	433.50	-.037	-.035	-.061	.058	.109	-.102	-.118	-.094

N = 266, *P<.05, **P<.01

Buiten de constructen om zijn er een aantal vragen die geen onderlinge correlatie hadden en opzichzelf geen aanvulling zijn op de onderzoeksvraag. Vraag 7 'Over het algemeen word ik snel verliefd' en vraag 10 'ik moet me sterk verbonden voelen met iemand om daar seksueel contact mee te hebben' correleren niet hoog genoeg met een van de besproken constructen en zullen daarom niet mee worden genomen in de analyses. Zowel iemand die monogamie als polyamorie preferereert kan op beide vragen hoog scoren of andersom. Er is voor gekozen om vraag 14 'Ik denk dat mannen vaker dan vrouwen de behoefte hebben aan meerdere partners' en vraag 27 'ik denk dat een bepaalde mate van

afhankelijkheid goed is in een relatie' niet mee te nemen in de analyses. De antwoorden op deze vragen waren te veel verdeeld om er daadwerkelijk iets over te kunnen zeggen. Als laatste werd er verwacht dat vraag 19 'Ik denk dat sommige koppels bij elkaar blijven vanwege financiële redenen' zou correleren met het construct financieel, echter wordt hier geen verband gevonden. Om die reden wordt ook deze vraag weggelaten in het construct financieel en de analyses.

Hoofdanalyses

Om de eerste hypothese te testen is een t-toets uitgevoerd. Er is hierbij gekeken of mensen die zich vaker seksueel aangetrokken voelen tot anderen eerder openstaan voor polyamorie. Uit de analyse van de t-toets is gebleken dat de deelnemers die een polyamoreuze relatie aan zouden kunnen gaan vaker seksuele gedachtes hebben ($M = 14.78$, $SE = .274$) dan deelnemers die geen polyamoreuze relatie aan zouden kunnen gaan ($M = 9.59$, $SE = .292$). Dit verschil was significant, $t(252) = 12.866$, $p < .001$ en er was een grote effect grootte, $d = .630$. Bovendien hadden mannen ($M = 13.55$, $SE = .342$) significant meer seksuele gedachtes dan vrouwen ($M = 10.7$, $SE = 4.111$), $t(264) = 5.846$, $p < .001$. Als mensen met meer seksuele gedachtes eerder openstaan voor polyamorie, zal hun attitude ten aanzien van polyamorie wellicht positiever zijn. Om die reden is er exploratief gekeken naar de relatie tussen seksuele gedachtes en de attitude ten aanzien van polyamorie. Uit een regressie blijkt dat seksuele gedachtes een significante voorspeller is voor de attitude van polyamorie, $F(1, 264) = 103.818$, $p < .001$. De $R^2 = .282$, wat betekent dat 28.2% van de variantie werd verklaard door dit model. Seksuele gedachtes is in dit geval een significante voorspeller van de attitude ten aanzien van polyamorie, $\beta = .531$, $t(264) = 10.189$, $p < .001$.

Om te bepalen of mensen openstaan voor polyamorie is in een item op de vragenlijst simpelweg gevraagd of mensen openstaan voor een polyamoreuze relatie. Zij konden hier 'ja'

dan wel ‘nee’ op antwoorden. In het geval dat mensen ‘nee’ opgaven als antwoord, kregen zij een extra vraag waarin zij aan konden geven wat de reden is dat zij geen polyamoreuze relatie aan zouden gaan. Deze antwoorden liepen uiteen en om de data beter te kunnen interpreteren zijn ze daarom ingedeeld in zes verschillende categorieën: jaloezie, tijdgebrek, exclusiviteit, onzekerheid, ingewikkeld en anders. Voor de mensen die aangaven wel een polyamoreuze relatie aan te kunnen gaan, was verder geen optie tot verklaring mogelijk. Uit de analyse blijkt dat 47.2% van de mensen ($N = 254$) aangaf wel een polyamoreuze relatie aan te kunnen gaan. Daarnaast gaf 52.8% van de mensen aan geen polyamoreuze relatie aan te kunnen gaan. Het grootste gedeelte hiervan, in totaal 33 deelnemers, gaf aan dat jaloezie de voornaamste reden is dat zij polyamorie niet zien zitten. In Tabel 4 worden alle redenen gegeven die de deelnemers hadden voor het niet aangaan van een polyamoreuze relatie in percentages.

Tabel 4. Reden om geen polyamoreuze relatie aan te gaan

Deelnemers (N=134)	
Geen redenen opgegeven	34.3%
Jaloezie	24.6%
Exclusiviteit	14.2%
Anders	9.7%
Ingewikkeld	7.5%
Onzekerheid	6.7%
Tijdgebrek	3.0%

Daarnaast werd bekeken of de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan wordt beïnvloed door de (financiële) afhankelijkheid van de partner (hypothese 2). In tabel 5 staan alle belangrijke waarden uit de regressie analyses die hieronder nader worden toegelicht.

Tabel 5. Uitkomst regressie analyse van de invloed van (financiële) afhankelijkheid op de motivatie tot polyamorie (N=264)

Variabele	<i>B</i>	β	<i>t</i>	<i>R</i> ²
Financieel	.136	.090	1.164	.008
Onafhankelijkheid	.395	.615	12.681**	.379
Afhankelijkheid	.279	.163	2.691**	.027
Interactie				.373
Financieel	.013	.008	.168	
Onafhankelijkheid	.396	.618	12.537**	
Financieel*Onafhankelijkheid	-.014	-.039	-.796	

* $P < .05$, ** $P < .01$

Uit de regressie analyse blijkt dat financiële afhankelijkheid inderdaad geen significante voorspeller is voor de behoefte aan een polyamoreuze relatie, $F(1, 264) = 2.144$, $p = .144$. De $R^2 = .008$, dit betekent dat 0.8% van de variantie verklaard werd door het model.

Uit de regressie blijkt dat onafhankelijkheid wel een significante voorspeller is voor de behoefte om een polyamoreuze relatie aan te gaan, $F(1, 264) = 160.796$, $p < .001$. De $R^2 = .379$, wat betekent dat 37.9% van de variantie verklaard werd door het model.

Onafhankelijkheid was een significante voorspeller, $\beta = .615$, $t(264) = 12.681$, $p < .001$.

Naarmate mensen zich onafhankelijker voelen binnen een relatie, scoren ze hoger op de behoefte tot polyamorie. Uit het model blijkt dat afhankelijkheid ook een significante voorspeller is van de behoefte tot polyamorie, $F(1, 264) = 7.243$, $p = .008$. De $R^2 = .027$ en dit betekent dat 2.7% van de variantie werd verklaard door het model. Afhankelijkheid was een significante voorspeller, $\beta = .163$, $t(264) = 2.691$, $p = .008$. Mensen die vaker denken dat een van beide partners afhankelijk is in een relatie scoren hoger op de behoefte tot polyamorie.

Tot slot bleek uit een moderatie analyse er dat geen interactie effect is van financiële

afhankelijkheid en onafhankelijkheid op de behoefte tot polyamorie, $F(3, 262) = 53.537, p = .427$.

Als laatste wordt getoetst of de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan wordt beïnvloed door de verwachte relationele schade die een partner kan veroorzaken (hypothese 3). Na analyse van de regressie blijkt dat consequenties een significante voorspeller is voor de motivatie om een polyamoreuze relatie aan te gaan, $F(1, 264) = 140.386, p < .001$. De $R^2 = .347$ en dit betekent dat 34.7% van de variantie verklaard werd door het model. Consequenties was een significante voorspeller in de behoefte om een polyamoreuze relatie aan te gaan, $\beta = .589, t(264) = 11.848, p < .001$. Als de consequenties minder sterk werden ervaren door een deelnemer, scoorden de deelnemers hoger op de behoefte tot polyamorie. Als mensen de consequenties van hun gedrag mee laten wegen in de behoefte tot polyamorie, onderdrukken zij wellicht hun gevoelens in de behoefte tot polyamorie. Om die reden is er exploratief gekeken naar de invloed van onderdrukking op de behoefte tot polyamorie. Uit een regressieanalyse blijkt dat onderdrukking een significante voorspeller is in de behoefte tot polyamorie, $F(1, 264) = 36.033, p < .001$. Als onderdrukking afneemt, neemt de behoefte tot polyamorie toe, $\beta = -.347, t(264) = -6.003, p < .001$.

Discussie

In deze studie is onderzocht in welke mate mensen gemotiveerd zijn tot polyamorie en welke factoren er voor zorgen dat deze motivatie onderdrukt wordt. Uit het onderzoek is gebleken dat niet alle mensen in het onderzoek openstaan voor polyamorie, maar de mensen die vaker seksuele gedachten hebben over anderen zijn eerder gemotiveerd tot polyamorie. Uit exploratief onderzoek is gebleken dat mensen die vaker seksuele gedachten hebben over anderen een positievere attitude hebben ten aanzien van polyamorie. De motivatie om een

polyamoreuze relatie aan te gaan wordt beïnvloed door de mate van onafhankelijkheid binnen een relatie. Specifieker zorgt de onafhankelijkheid van de partner op sociaal vlak er voor dat mensen eerder openstaan voor polyamorie. Daarnaast is, tegen de verwachting in, gebleken dat financiële afhankelijkheid de motivatie tot polyamorie niet beïnvloedt. Dit was tegen de verwachting in dat een hoge mate van financiële afhankelijkheid de motivatie tot polyamorie zou laten afnemen. Als laatste blijkt, conform de verwachting, dat de consequenties van polyamoreus gedrag ervoor zorgen dat mensen minder gemotiveerd zijn tot polyamorie. De deelnemers willen hun partner en de relatie niet schaden en daarom zullen ze minder snel overgaan tot een polyamoreuze relatie. Bovendien is uit exploratief onderzoek gebleken dat mensen die hun gevoelens tot polyamorie minder vaak onderdrukten, vaker de behoefte hadden aan polyamorie.

Hoewel het grootste deel van de zojuist besproken resultaten significant waren, is verder onderzoek naar polyamorie in de huidige maatschappij raadzaam. Er zijn verschillende beperkingen gevonden in deze studie en met name doordat er weinig onderzoek gepubliceerd of bekend is over polyamorie. Allereerst kwamen er na het verzamelen van alle data, reacties binnen van verschillende polyamoreuze deelnemers over de antwoordmogelijkheid bij de vraag 'geslacht'. In de huidige vragenlijst was er slechts de optie tot 'man' of 'vrouw' bij deze vraag en niet de optie 'anders'. De betreffende deelnemers gaven aan dat er in hun polyamoreuze gemeenschap veel sprake is van mensen die zich niet per se man of vrouw voelen. In vervolgonderzoek is het van belang dat er opties worden toegevoegd aan deze vraag als 'queer', 'transgender' of 'anders'. Bovendien kwamen er achteraf ook reacties per mail van deelnemers over het begrip vreemdgaan. Mensen met een polyamoreuze relatie gaven aan dat vreemdgaan voornamelijk vanuit monogaam oogpunt omschreven werd in de vragenlijst. Polyamoreuze deelnemers zien vreemdgaan op een andere manier. In vervolgonderzoek is het van belang om vreemdgaan duidelijker danwel breder te definiëren,

zodat zowel monogame als polyamoreuze deelnemers zich kunnen vinden in de vraagstelling. Als derde discussiepunt is de intentie tot seksueel gedrag met anderen dan de eigen partner indirect gemeten aan de hand van seksuele gedachtes over anderen. Zoals eerder aangegeven in de methodensectie was de vraag naar de intentie tot seksueel gedrag te direct. Mensen voelden zich ongemakkelijk als zij hun gedrag moesten beoordelen in een situatie van polyamorie. Bovendien zijn veel mensen (nog) niet in een dergelijke situatie terecht gekomen en is het moeilijk voor hen dit te beoordelen. De seksuele gedachtes over anderen waren minder bedreigend en kwamen het meeste in de buurt van de intentie tot gedrag. In vervolgonderzoek is het belangrijk om een manier te vinden om de daadwerkelijke intentie tot gedrag te meten om uiteindelijk het gedrag zelf te kunnen meten en te kunnen beïnvloeden. Doormiddel van diepte-interviews zou er meer informatie verkregen kunnen worden op het gebied van de intentie tot gedrag en het daadwerkelijke gedrag. Dit is tijdrovend kwalitatief onderzoek, maar kan zeker waardevol zijn op het gebied van polyamorie vanwege het geringe onderzoek hiernaar. Als laatste discussiepunt wordt er in het onderzoek vanuit gegaan dat mensen de neiging hebben tot polyamorie en dat er een aantal factoren zijn die de neiging tot polyamorie onderdrukken. Deze onderdrukkende factoren zijn wellicht slechts een deel van het aantal factoren dat er voor zorgt dat mensen geen polyamoreuze relaties aangaan. In de enige open-vraag van de vragenlijst hadden mensen de mogelijkheid om naar eigen invulling aan te geven waarom zij niet openstaan voor polyamorie. De reden die het meest naar voren kwam was een vorm van jaloezie. Het kan in vervolgonderzoek daarom interessant zijn om te bekijken welke rol jaloezie speelt als het gaat om polyamorie.

Al met al heeft het huidige onderzoek interessante resultaten uitgewezen, maar zoals blijkt uit de discussiepunten moet er wel voorzichtig omgegaan worden met de resultaten en conclusies. De significante resultaten in de huidige studie bieden echter wel degelijk een opening tot uitgebreider vervolgonderzoek naar polyamorie. Dit onderzoek kan mensen

bewust maken van het feit dat ieder mens een bepaalde behoefte van polyamorie in zich heeft. Dit bewustzijn kan meer openheid creëren omtrent relationele vormen als polyamorie. Bovendien kan de vragenlijst en de korte uitleg van polyamorie er al voor gezorgd hebben dat meer mensen nu bekend zijn met deze relatione vorm. Meer openheid en erkenning van polyamorie kunnen ervoor zorgen dat mensen eerder voor een polyamoreuze relatie kiezen dan dat zij vreemdgaan. Uiteindelijk kunnen de negatieve gevolgen van vreemdgaan op die manier worden teruggedrongen.

Literatuur

- Barber, N. (2008). Cross-national variation in the motivation for uncommitted sex: the role of disease and social risks. *Evolutionary Psychology*, 6(2), 234-245.
- Barber, N. (2008). Explaining cross-national differences in polygyny intensity: Resource defense, sex ratio and infectious diseases. *Cross-Cultural Research*, 42(2), 103 – 117.
- Bracke, P., (1998). Depressiviteit en de economische gevolgen van echtscheiding voor vrouwen en mannen. *Mens en Maatschappij*, 73(3), 239-258.
- Díaz-Muñoz, S. L., & Bales, K. L. (2016). “Monogamy” in Primates: Variability, Trends, and Synthesis: Introduction to special issue on Primate Monogamy. *American journal of primatology*, 78(3), 283-287.
- Dobson, F. S., Way, B. M., & Baudoin, C. (2010). Spatial dynamics and the evolution of social monogamy in mammals. *Behavioral Ecology*, 21(4), 747-752.
- Drigotas, S. M., & Rusbult, C. E. (1992). Should I stay or should I go? A dependence model of breakups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62(1), 62-87.
- Drigotas, S. M., & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current directions in psychological science*, 10(5), 177-180.
- Freedman, E. B. (1974). The new woman: Changing views of women in the 1920s. *The Journal of American History*, 61(2), 372-393.
- Haritaworn, J., Lin, C. J., & Klesse, C. (2006). Poly/logue: A critical introduction to polyamory. *Sexualities-London*, 9(5), 515-529.

- Kelly, R. B., Zyzanski, S. J., & Alemagno, S. A. (1991). Prediction of motivation and behavior change following health promotion: Role of health beliefs, social support, and self-efficacy. *Social science & medicine*, 32(3), 311-320
- Kleiman, D. G. (1977). Monogamy in mammals. *Quarterly Review of Biology*, 52(1), 39-69.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4), 370 - 396.
- Morrison, T. G., Beaulieu, D., Brockman, M., & Beaglaioich, C. Ó. (2013). A comparison of polyamorous and monoamorous persons: are there differences in indices of relationship well-being and sociosexuality?. *Psychology & Sexuality*, 4(1), 75-91.
- Munro, A., Kebede, B., Tarazona-Gomez, M., & Verschoor, A. (2011, 24 april). The Lion's Share: An Experimental Analysis of Polygamy in Northern Nigeria. Geraadpleegd van http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1821283
- Ophir, A. G., Phelps, S. M., Sorin, A. B., & Wolff, J. O. (2008). Social but not genetic monogamy is associated with greater breeding success in prairie voles. *Animal Behaviour*, 75(3), 1143-1154.
- Rusbult, C. E., & Agnew, C. R. (2010, 4 maart). Prosocial motivation and behavior in close relationships. Geraadpleegd van <http://portal.idc.ac.il/en/symposium/herzliyasymposium/documents/dcagnewrusbult>
- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(1), 101-117

- Simpson, J. A., & Gangestad, S. W. (1991). Individual differences in sociosexuality: evidence for convergent and discriminant validity. *Journal of personality and social psychology*, 60(6), 870-883.
- Uunk, W. (2015). Hertrouw in Nederland: Sociaal-demografische determinanten van gehuwd en ongehuwd samenwonen na echtscheiding. *Mens en Maatschappij*, 74(2), 99-118.
- Wijsen, C., & de Haas, S.(2012). Seksuele gezondheid in Nederland 2011: achtergronden en samenstelling van een representatieve steekproef voor een bevolkingsonderzoek. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 36(2), 83-86
- Wosick-Correa, K. (2010). Agreements, rules and agentic fidelity in polyamorous relationships. *Psychology & Sexuality*, 1(1), 44-61.

Bijlage 1

Overt behavioral items.

Six items assessed various aspects of individuals' overt sexual behavior, as follows:

1. *Frequency of sex in past month*: “How many times have you had sex in the past month?”
2. *Number of lifetime partners*: “With how many different partners have you had sex in your lifetime?”
3. *Number of partners in past year*: “With how many different partners have you had sex within the past year?”
4. *Number of partners desired*: “If there was nothing to inhibit you (e.g., no threat of contracting AIDS, VD, or herpes, no fear of unwanted pregnancy, your partner(s) willingly consented, etc.), with how many different persons (whom you currently know) would you enjoy having sex?”
5. *Number of partners foreseen*: “How many different partners do you foresee yourself having sex with during the next 5 years?”
6. *Number of one-night stands*: “With how many different partners have you had sex on one and only one occasion?”

Covert behavioral items.

Two items assessed aspects of individuals' covert sexual activity, as follows:

1. *Frequency of sexual thoughts*: “How frequently do you think about sex?” (answered on a 9-point scale: 1 = *virtually never*, 9 = *almost all of the time*)
2. *Frequency of sexual fantasy*: “How often do (did) you fantasize about having sex with someone other than your current (most recent) dating partner?” (answered on an 8-point scale: 1 = *never*, 8 = *at least once a day*).

Attitudinal items.

Three items assessed individuals' attitudes toward engaging in casual, uncommitted sexual relations, as follows:

1. “Sex without love is OK”
2. “I can imagine myself being comfortable and enjoying casual sex with different partners”
3. “I would have to be closely attached to someone (both emotionally and psychologically) before I could feel comfortable and fully enjoy having sex with him or her”

The last item was reverse keyed, and all three items were responded to on 9-point scales (1 = *strongly disagree* and 9 = *strongly agree*). Because these three items were highly correlated

(pairwise *rs* ranged from .60 to .67), we aggregated them to form a single, more reliable index of attitudes toward casual, uncommitted sex (Cronbach alpha = .83).

Bijlage 2

Vragenlijst

Vraag 1 -

Vraag 2 Geslacht

Vraag 3 Leeftijd

Vraag 4 Wat is je hoogst genoten opleiding?

Vraag 5 Geboren in

Vraag6 Langste relatie (duur in jaren)

Vraag7 Over het algemeen word ik snel verliefd

Vraag8 Hoe vaak denk je na over het hebben van seks met iemand anders dan je eigen (meest recentelijke) partner?

Vraag9 Ik kan me voorstellen dat ik me comfortabel zou voelen bij het hebben van seks met meerdere partners

Vraag10 Ik moet me sterk verbonden voelen met iemand om daar seksueel contact mee te hebben

Vraag11 Als er niets was dat je in de weg zou staan in je huidige relatie (SOA's, mogelijkheid tot zwangerschap

Vraag12 Stel je hebt op dit moment een partner, in welke mate voel je je dan toch seksueel aangetrokken tot anderen?

Vraag13 Ik probeer de neiging om intiem te zijn met iemand anders dan mijn partner sterk te onderdrukken

Vraag14 Ik denk dat mannen vaker dan vrouwen de behoefte hebben aan meerdere partners

Vraag15 Ik denk dat er voor ieder mens meerdere mogelijke partners zijn

Vraag16 Mensen in een monogame relatie beperken elkaar door te zeggen dat ze alleen elkaar lief mogen hebben

Vraag17 Mensen die meerdere partners hebben, gunnen elkaar meer dan mensen in een monogame relatie

Vraag18 Buiten mijn eigen partner om heb ik niemand nodig om gelukkig te kunnen zijn in de liefde

Vraag19 Ik denk dat sommige koppels bij elkaar blijven vanwege financiële redenen

Vraag20 Zonder mijn partner zou het moeilijker zijn om mijn gezin/huishouden financieel te onderhouden

Vraag21 Ik blijf onder andere bij mijn partner, omdat hij/zij mij ondersteund op financieel vlak

Vraag22 Ik heb geen behoefte aan een andere/extra partner, omdat mijn partner mij alles geeft wat ik nodig heb

Vraag23 De onafhankelijkheid die ik ervaar binnen mijn relatie zorgt ervoor dat ik interesse heb in andere potentiële partners

Vraag24 Binnen mijn relatie ervaar ik een gevoel van vrijheid wat er voor zorgt dat ik ook bezig ben met andere mogelijke partners

Vraag25 Ik denk dat voornamelijk vrouwen de afhankelijke zijn in een relatie

Vraag26 Ik denk dat voornamelijk mannen de afhankelijke zijn in een relatie

Vraag27 Ik denk dat een bepaalde mate van afhankelijkheid goed is in een relatie

Vraag28 Ik zal geen relatie/affaire met iemand anders aangaan, omdat ik mijn partner niet vedrietig wil maken

Vraag29 Ik zal geen relatie/affaire met iemand anders aangaan, omdat mijn partner dan bij me weg zal gaan

Vraag30 Ik zal geen relatie/affaire met iemand anders aangaan, omdat mijn partner dan jaloers wordt

Vraag31 Ik onderdruk (seksuele) gevoelens voor anderen, omdat ik niet wil dat mijn partner mij verlaat

Vraag32 Ik zou liegen over een intiem contact met iemand anders, omdat ik mijn partner niet ongelukkig wil maken

Vraag33 Als mijn partner een open-relatie zou willen, zou ik daar veel moeite mee hebben

Vraag34 Als mijn partner mij zou vertellen dat hij/zij is vreemdgegaan, dan is de relatie over

Vraag35 Monogamie is de enige relationele vorm die mensen uiteindelijk vol kunnen houden

Vraag36 Ik denk dat polyamorie uiteindelijk niet kan werken

Vraag37 Het is voor mij mogelijk een polyamoreuze relatie te hebben

Vraag38 Geef aan waarom niet:.....

Vraag39 Monogamie is een aangeleerde vorm van het hebben van een relatie

Vraag40 Monogamie is een aangeboren vorm van het hebben van een relatie